

Arstid – kuum kaup kogu maailmas

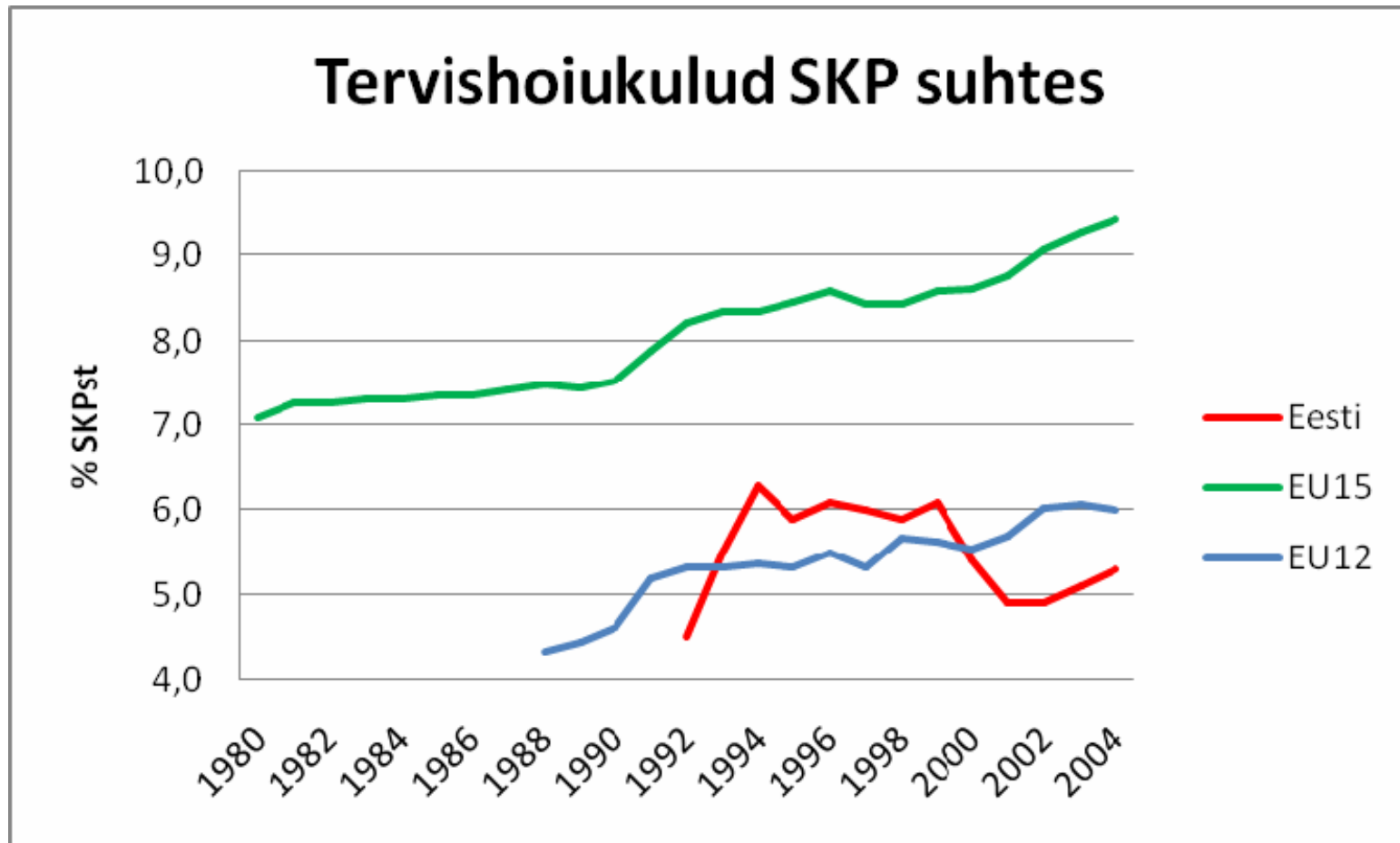
Regionaalhaigla sügiskonverents 2007
“Kes ravib meid homme?”

Ain Aaviksoo, MD MPH
Poliitikauringute Keskus PRAXIS

MAAILM MUUTUB

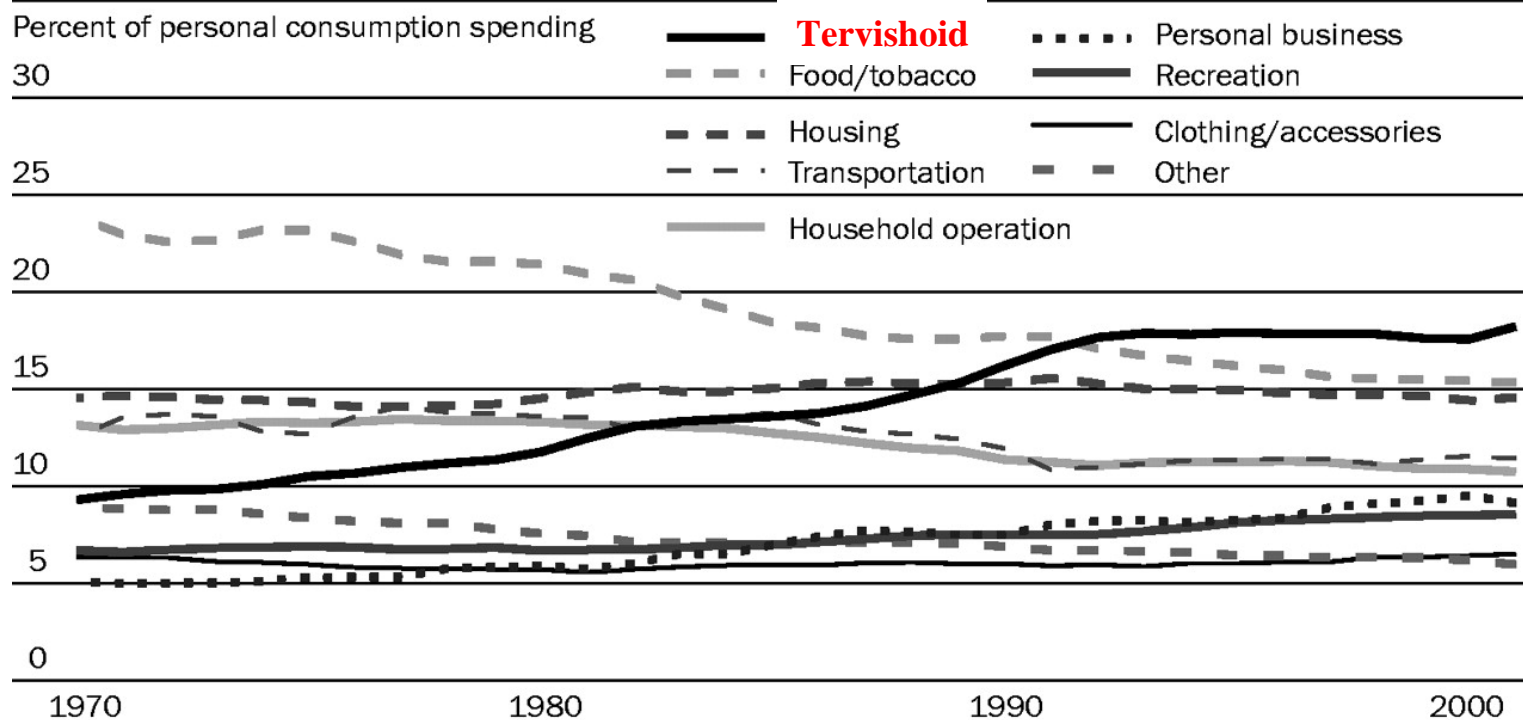
Kulud kasvavad ... mõnel pool

Allikas: WHO/Euro HFA andmebaas; 20.10.2007

Kas see on nõudluse kasv ...

USA eraisikute tarbimise muutus 1970-2001

SOURCE: U.S. Bureau of Economic Analysis.

NOTES: "Other" includes religious activities, education and research, personal care, and foreign travel. Components add to 100 percent.

Uwe E. Reinhardt, Peter S. Hussey, and Gerard F. Anderson,
U.S. Health Care Spending In An International Context,
Health Affairs, Vol 23, Issue 3, 10-25

... või pakkumise kasv?

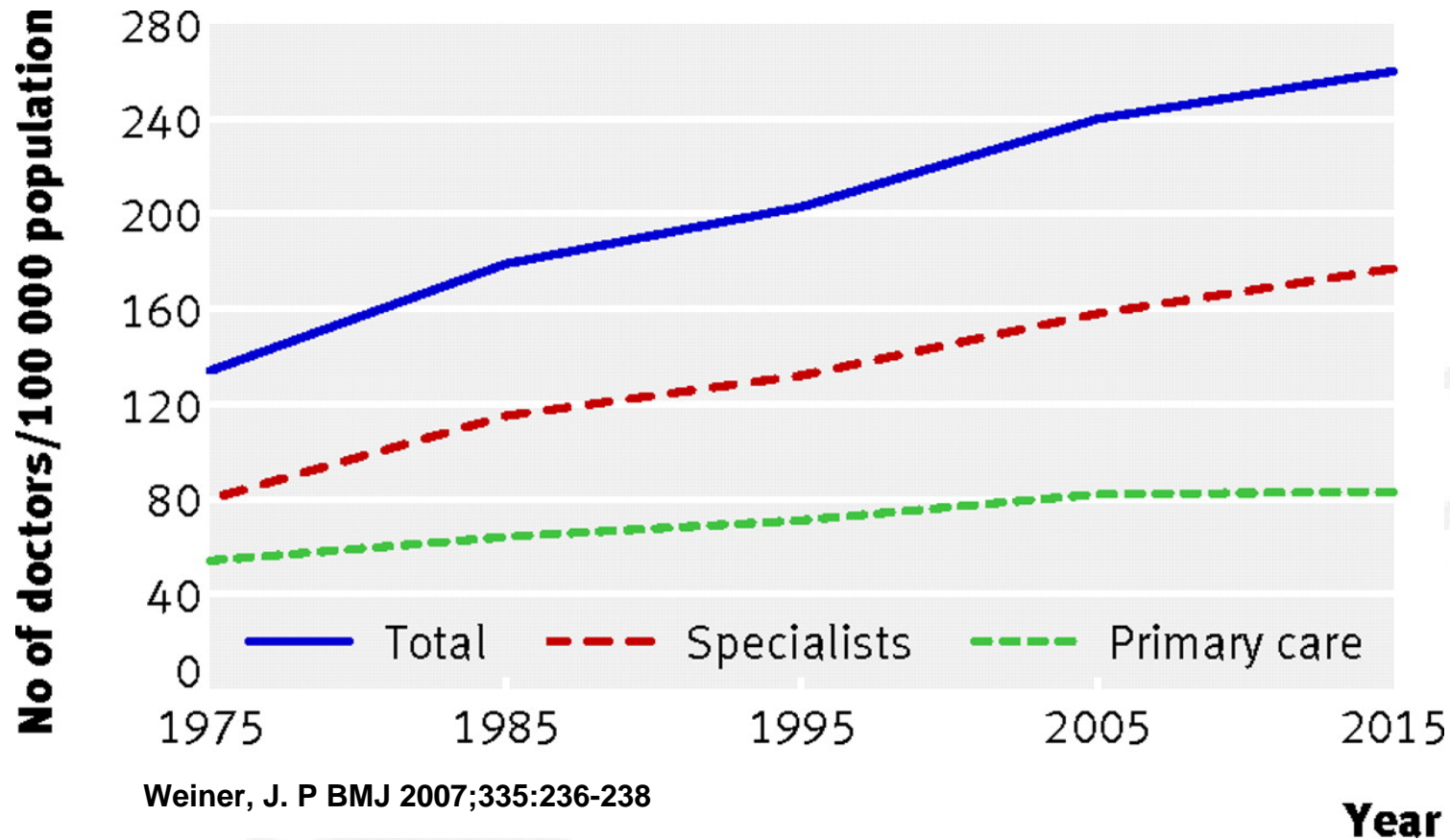

Fig 1 Actual and forecasted US non-trainee doctors (MD and DO degrees) per 100 000 population, 1975-2015 (American Medical Association, American Osteopathic Association, 2006).⁴ Primary care includes family physicians, general internal medicine, and paediatrics

Tervishoid on kasvanud tööstuseks ... samuti inimeste ootused koos elueaga

	175 000 a tagasi	1900	ca 1950	2000
Eluiga	25-30a	45a	65a	78a
Peamine tööala	Korilus, kütmine	Põllumajandus	Tööstus	Informatsioon, teenindus
Tervishoiu - majanduse ulatus	?	Väike	12,7 mlrd USD	4 triljonit USD
Maailma - majanduse ulatus	?	1 triljon USD		50 triljonit USD

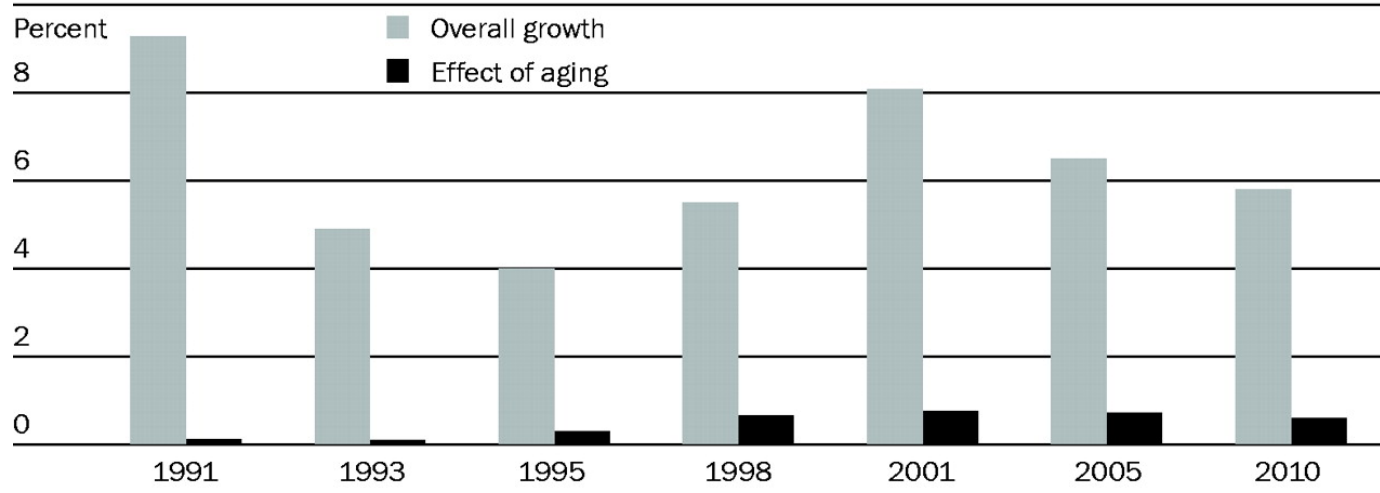
“20.saj suurim kink oli pikem elu”

GB Becker, Business Week 31.01.2000

Allikas: Sheldon GF. Am J Surg. 2003 Jan;185(1):35-41.

Vananemise otsene mõju TH-kulude kasvule ei ole suur

Vananemise otsene mõju tervishoiukulude kasvule USA-s 1991-2010

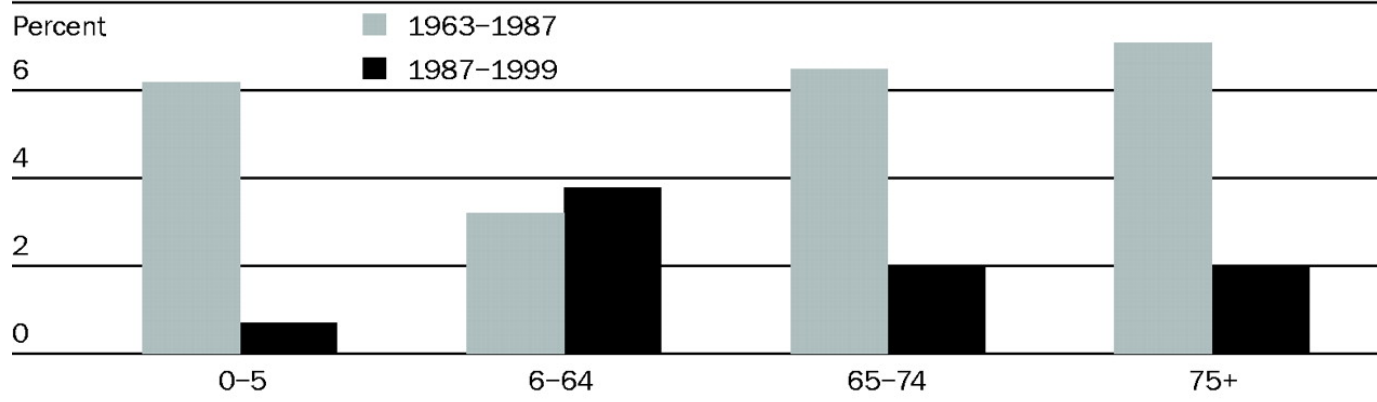

SOURCE: B.C. Strunk and P.B. Ginsburg, "Aging Plays Limited Role in Health Care Cost Trends," Data Bulletin (Washington: Center for Studying Health System Change, 23 September 2002), Figure 1.

Allikas: Uwe E. Reinhardt,
Does The Aging Of The Population Really Drive The Demand For Health Care?,
Health Affairs, Vol 22, Issue 6, 27-39

Järjest enam raha kulutavad nooremad

Aastakeskmise tervishoiukulutuste kasv inimese kohta vanusrühmades ajaperioodidel 1963-1987 ning 1987-1999

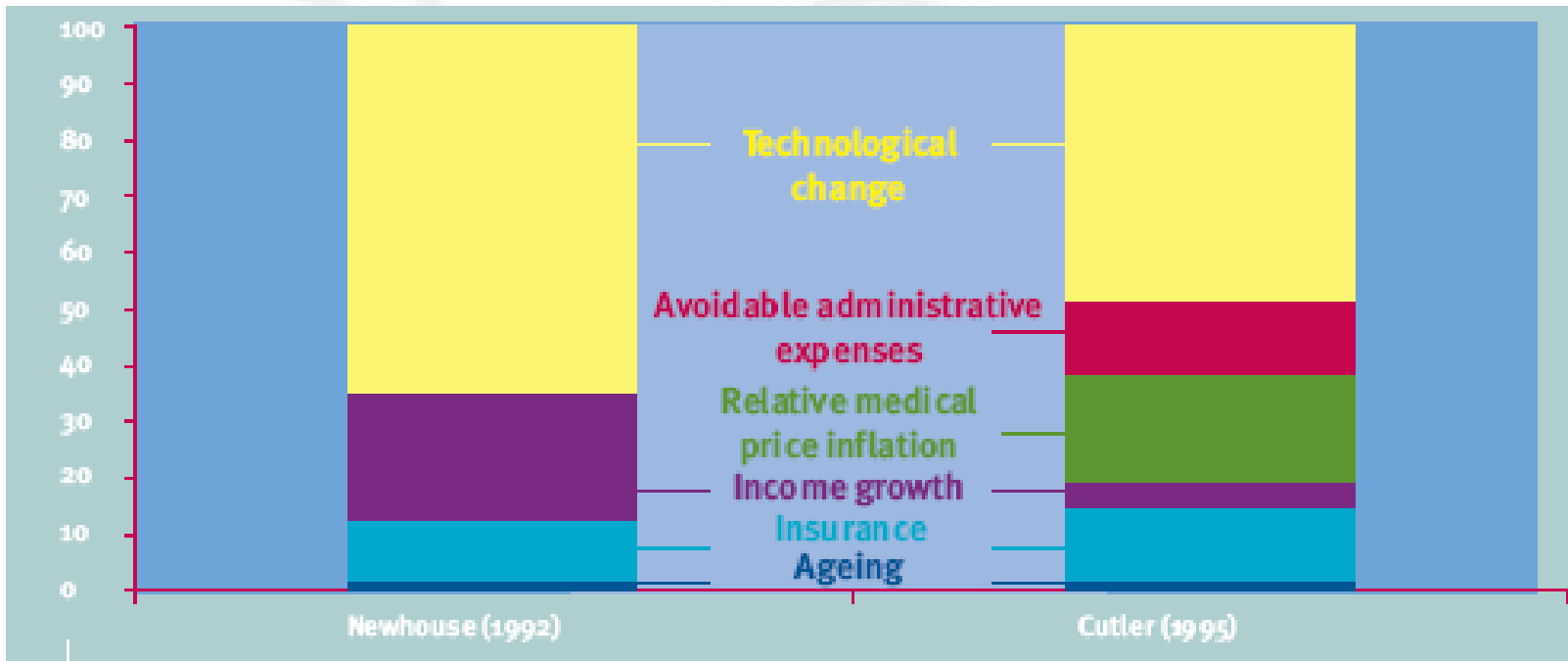

SOURCE: E. Meara, C. White, and D.M. Cutler, "Trends in Medical Spending by Age: 1963-1999" (Unpublished paper, Harvard University, 27 March 2003).

Uwe E. Reinhardt,
Does The Aging Of The Population Really Drive The Demand For Health Care?,
Health Affairs, Vol 22, Issue 6, 27-39

Miks kulud kasvavad? - Ei tea ☹️

(2 versiooni USA näitel)

Allikas: Appleby & Harrison. "Spending on health care – how much is enough? King's Fund 2006"

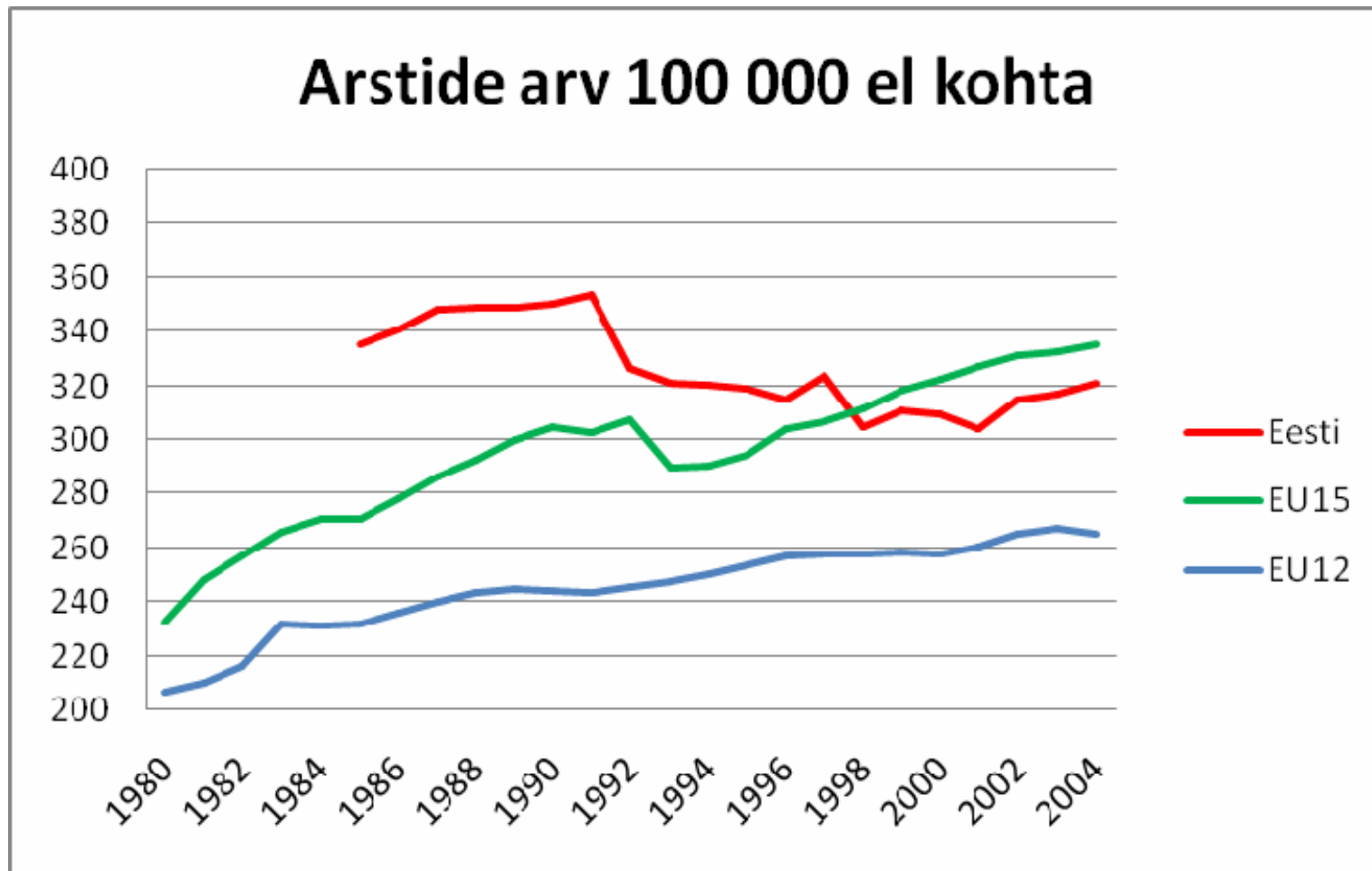

TERVISHOIUTÖÖTAJAD - SUUR GLOBAALNE VÄLJAKUTSE

Maailmas on 57 riiki kriitilise
tervishoiutöötajate puudusega ning
hinnanguliselt on puudu kogu
maailmas
2,4 miljonit tervishoiutöötajat!

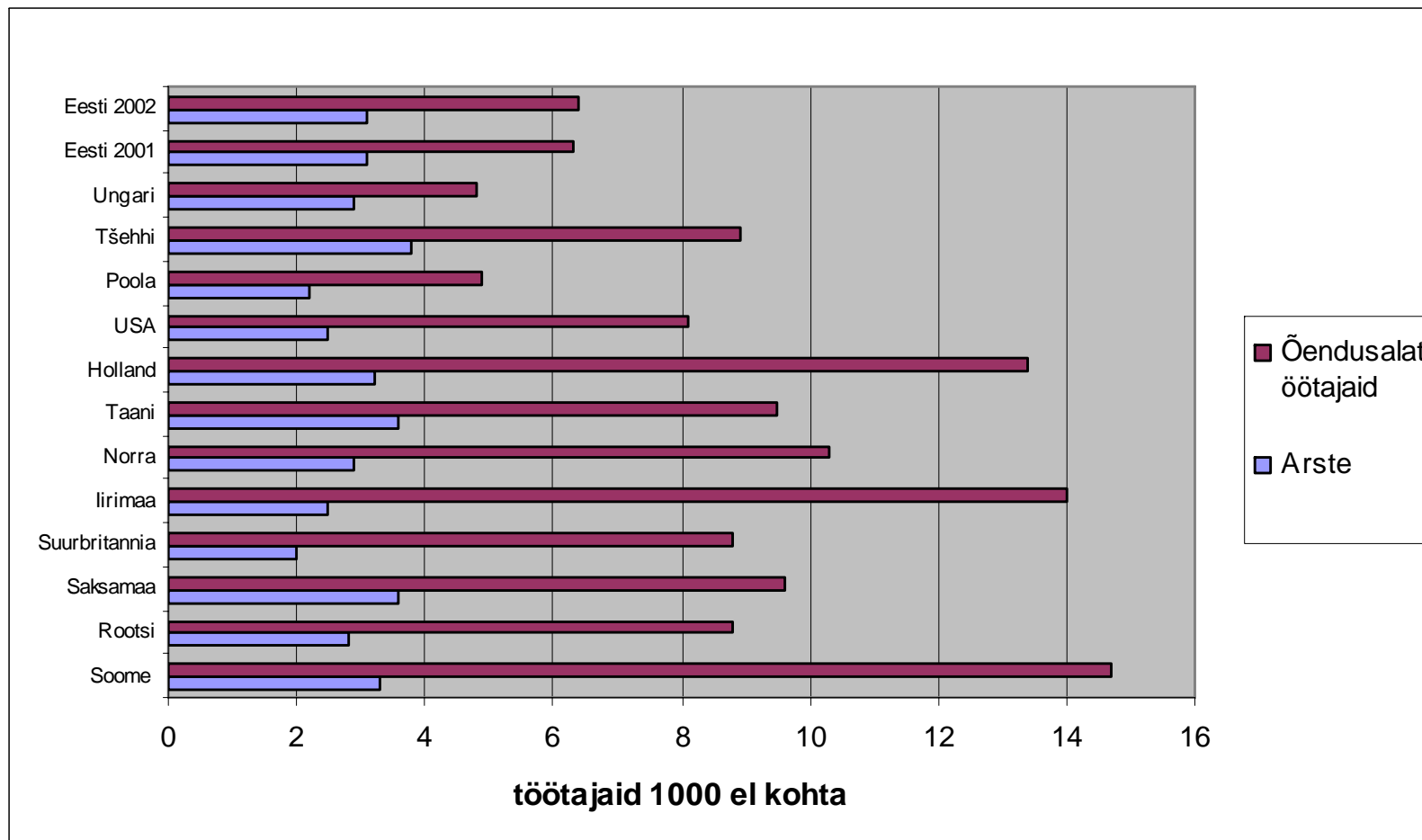
World Health Report 2006

Kui palju on vähe?

Allikas: WHO/Euro HFA andmebaas; 20.10.2007

TH-töötajate hulk erineb riigiti

Allikas: arstid – Eurostat yearbook 2003, lk 102 ja Statistical yearbook on Candidate Countries 2003, lk 51; õendusala töötajad - Docteur, Oxley 2003, lk 68, 69; Eesti – Sotsiaalministeerium 2003

Raha eest ei saa kõike ...

Inglismaa suurendas 6 aastaga TH-kulutuse 6% SKP-lt 8% SKP-ni ja ikkagi ...

“NHS audit: Big spender, unwise spender”

Economist 13.08.2007

“Can Gordon fix the National Health Service?”

Economist 30.08.2007

Suvel avalikuks tulnud skandaal NHS residentide värbamispoliitikas on “viimase põlvkonna jooksul suurim arstikutsega seotud kriis”

N Douglas, Academy of Medical Royal Colleges

Argumendid tööjõu kasvava tähtsuse poolt

- Tööjõumahukus
- Teadmistemahukus
- Tehnoloogia "piiratus" tervishoius

Töö jõud tervishoius

- 9,7% EL tööjõuturust on tervishoiutöötajad (>6 miljoni)
- 7-11% SKPst “kulutatakse” tervishoius
- 70% tervishoiu kogukuludest on tööjõukulud

Ühine europere e.

REHEPAPLUS VÕI PARATAMATUS?

Residentuuris õppijate päritolu Inglismaal (2006.a)

	Kõik	UK (%)	EEA* (%)	Mujalt (%)
Specialist registrar	18 449	10 529 (57)	1204 (7)	6716 (36)
Senior house officer	18 376	9 722 (53)	930 (5)	7724 (42)

Allikas: G Winyard. "Medical immigration: the elephant in the room". BMJ 2007;335:593-595

Üks streigitont käib mööda Euroopat ...

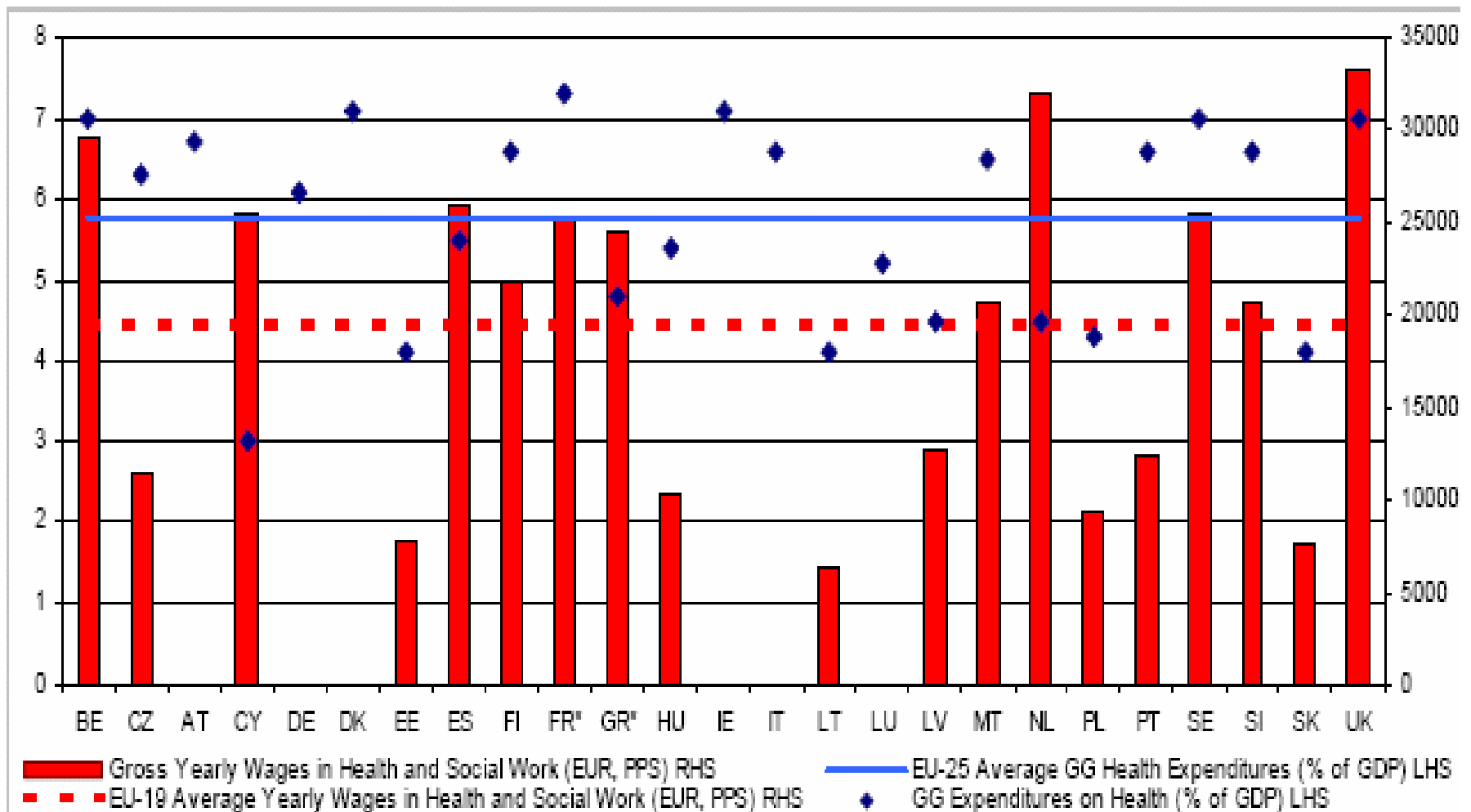
Saksamaa

- 70 000 arsti streikis Saksamaal 2006.a suvel. 2007.a tegi haiglate liit avalduse, et inflatsiooni ja arstide palgatõusu tõttu ei suudeta tagada arstiabi kvaliteeti

Poola

- u 300 haiglas ja kliinikus (800st) Poolas on toimunud streigid alates 2006.a keskpaigast. Arstid nõuavad kohest 30%-list palgatõusu – ca 21 tuh kr (= 2x riigi keskmine); 2000 arsti on esitanud lahkumisavalduse (10. oktoober 2007)
- ...?

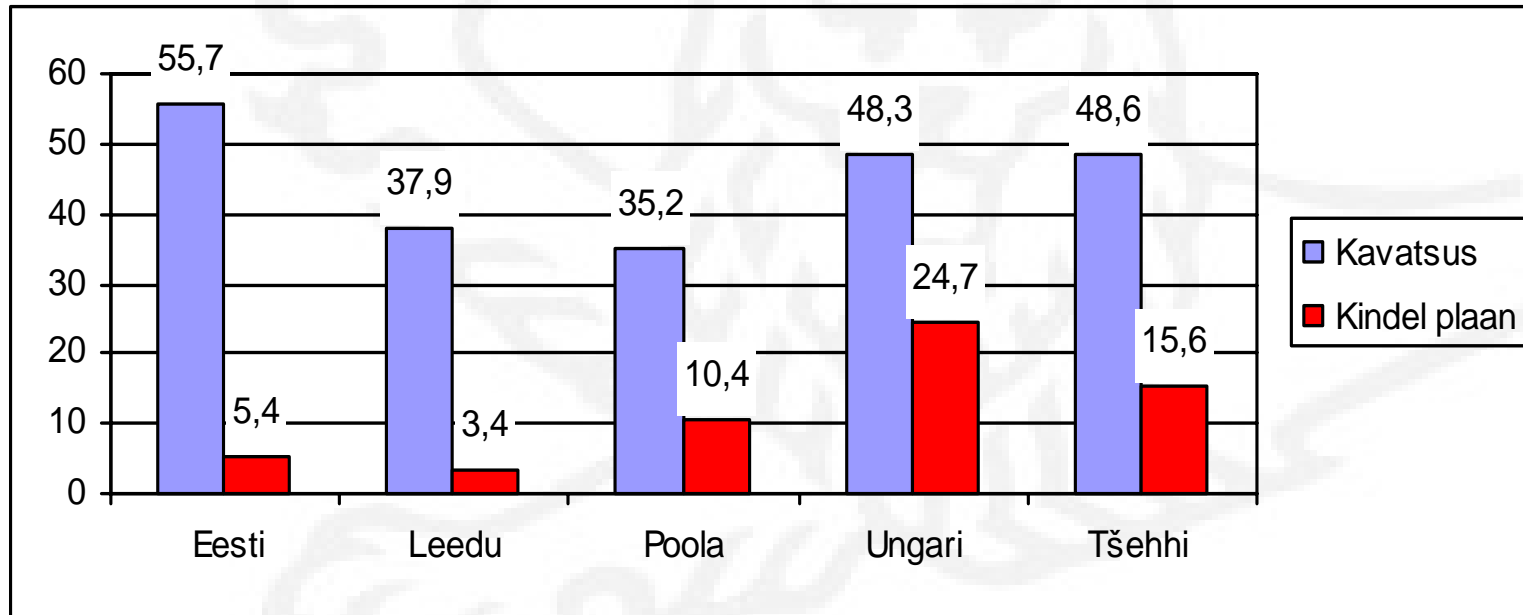
Tervishoiu- ja sotsiaalsektori keskmised palgad (PPS) ja valitsussektori (sic!) kulutused tervishoiule SKPst (2004.a)

Allikas: anonüümne Läti tervishoiuametnik viitega OECD-le

Sõidame!

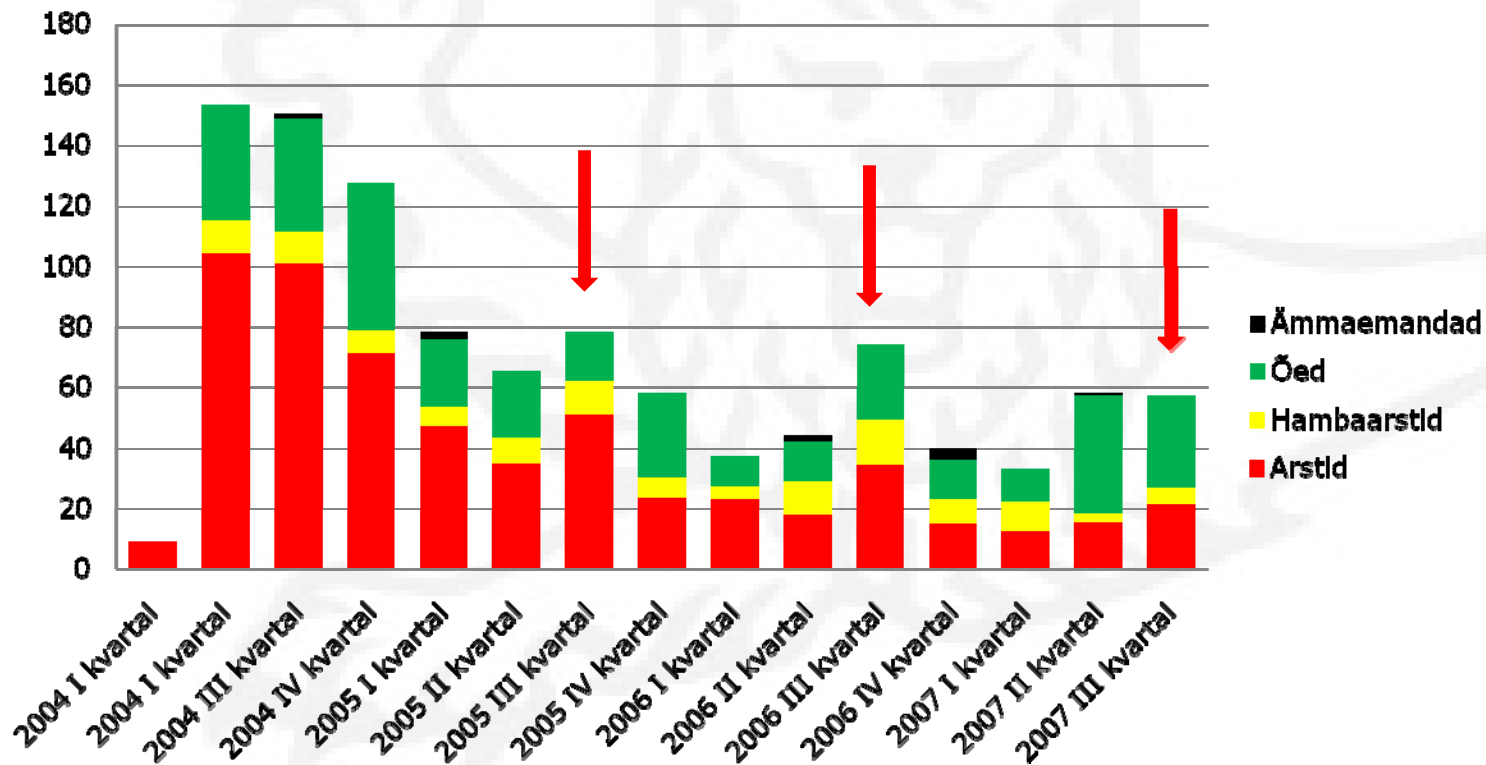
Välismaal töötada soovivate tervishoiutöötajate osakaal küsitluse läbiviinud riikide lõikes. Allikas: Borzeda jt. 2002, lk 103; autorite arvutused

Allikas: Võrk jt. PRAXIS 2004

Potentsiaalsete lahkujate arv on stabiliseerunud, aga ...

Välisriigis töötamise tõendite taotlemine

Allikas: Tervishoiuamet. www.tervishoiuamet (seisuga 30.09.2007)

NATUKE TEOORIAT

Miks?

- Minnakse reeglina lähiriikidesse (sealt on lihtsam ka tagasi tuua)
- Noorte jaoks on oluline näha maailma (vastav argument minekuks on oluline ka Eestis)
- Teatud palgatasemest alates on olulisemad töötingimused (Eestis on kohati see tase kätte jõudnud),
 - suurem palk ei anna töötunde juurde vaid vähendab neid, sest inimesed väärtustavad järjest enam isiklikku aega

Tervishoiutööjõu kontekst

TÕUKEJÕUD

Tervise vajadused

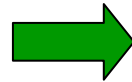
- Demograafia
- Haiguskoormus

Tervisesüsteem

- Finantseerimine
- Tehnoloogia
- Tarbijaeelistused

Kontekst

- Tööjõud ja haridus
- Avaliku sektori reformid
- Üleilmastumine

VÄLJAKUTSED

Arvud

- Puudus/ülejäak

Oskuste koosseis

- Tervisetiimide tasakaal

Jaotus

- Sisemine (linn/maa)
- Rahvusvaheline migratsioon

Töötingimused

- Tasustamine
- Mitte-rahalsed motivaatorid
- Töökeskkond

Allikas: World Health Report 2006

Innovaatiline tööjõupuuduse lahendamine

Rollidevaheliste piiride muutmine

- Võimestamine
- Asendamine
- Delegeerimine
- Leiutamine

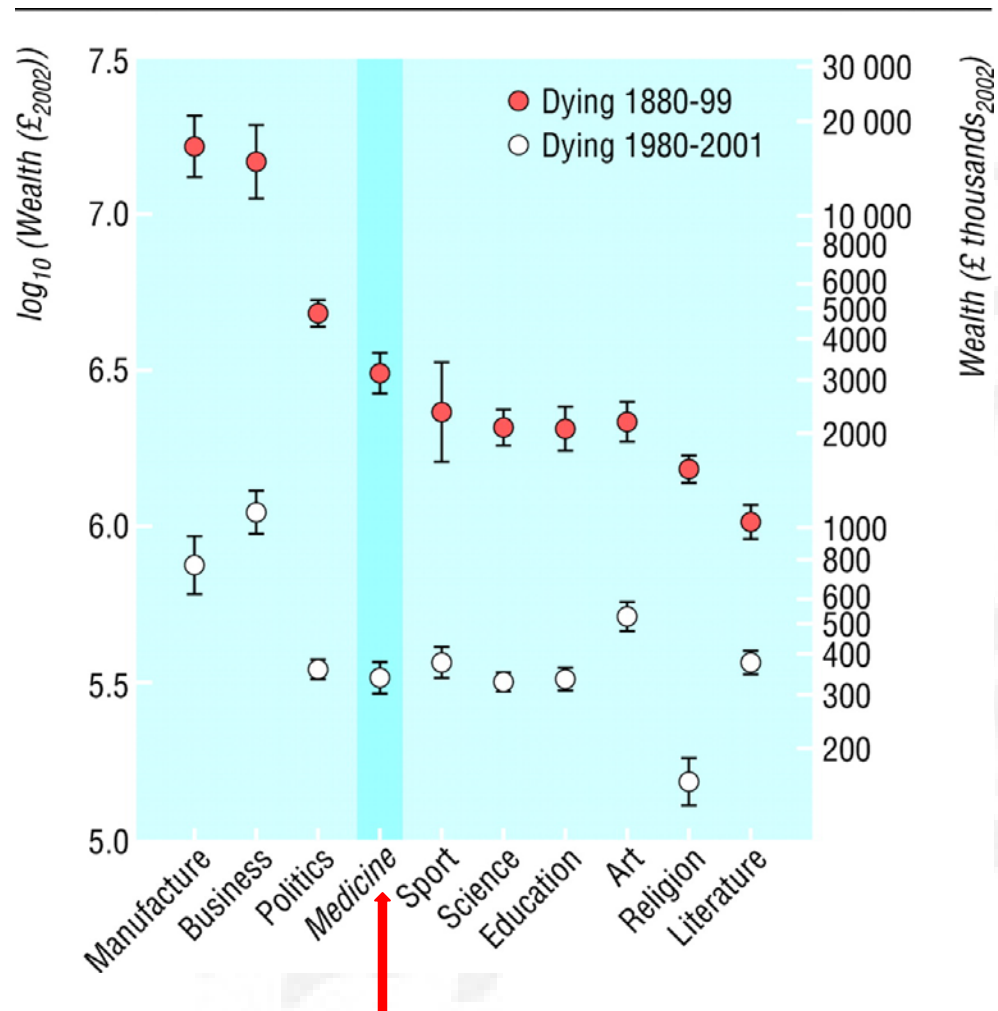
Teenuseosutamise piiride muutmine

- Üleviimine
- Relokatsioon
- Esindamine

LÕPETUSEKS

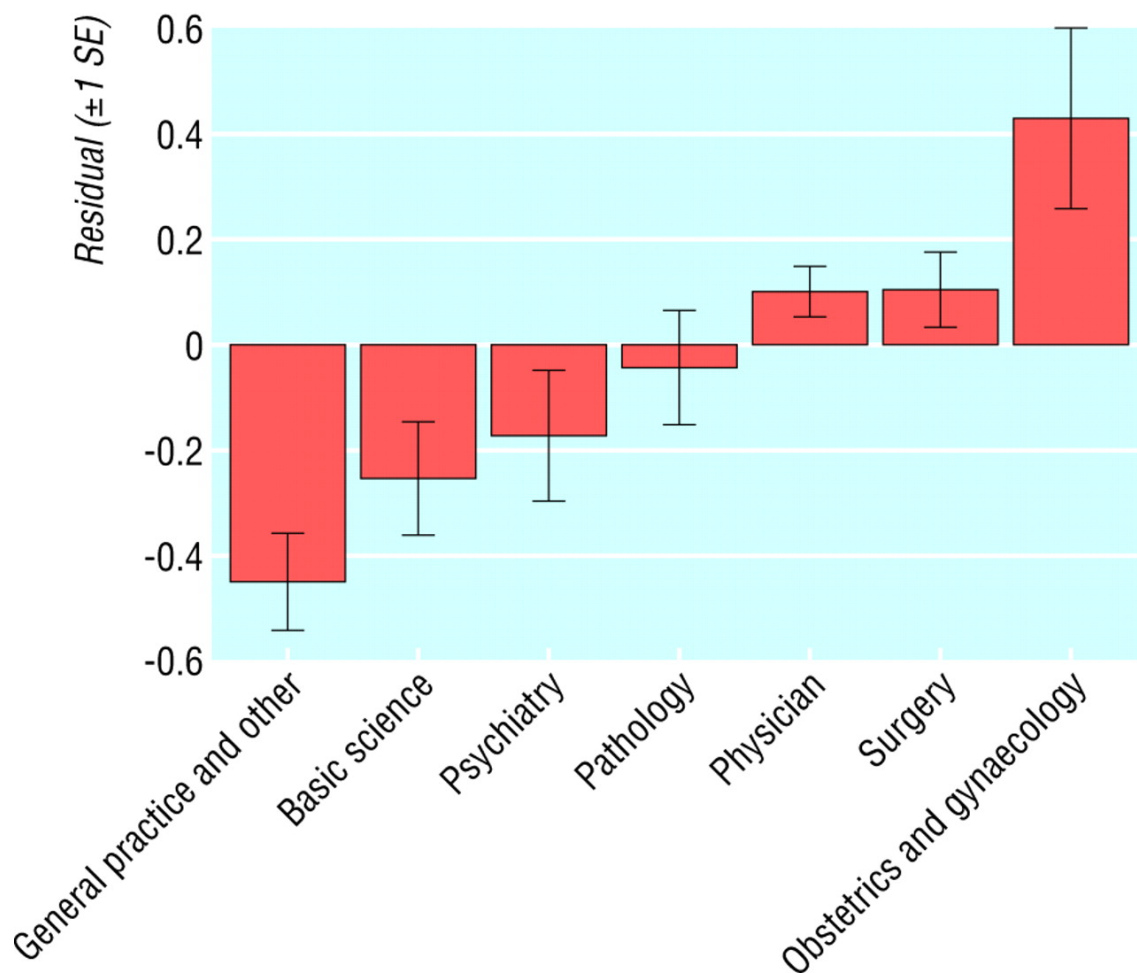
Siis kui muru oli rohelisem...

McManus, I C BMJ 2005;331:1520-1523

**Jõukus surma hetkel
ühiskonnas lugupeetud
inimeste hulgas 10
ametirühma lõikes**
*Oxford National
Dictionary of national
Biography* andmetel

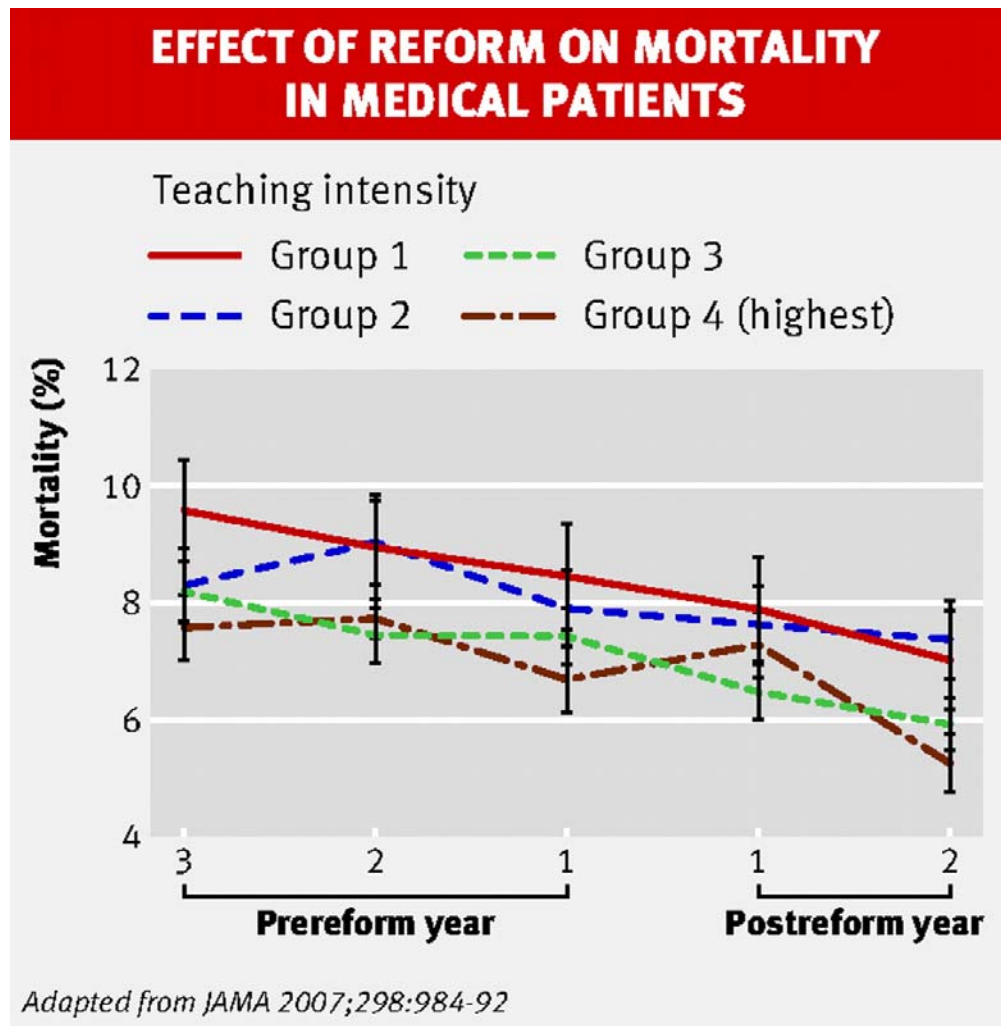
Võidab see, kel on surres rohkem asju

Jõukus surma hetkel
läbi aegade
(suhteline erinevus
keskmisest)
erinevate arstierialade
lõikes ühiskonnas
lugupeetud tohtrite
hulgas

McManus, I C BMJ 2005;331:1520-1523

Tee pool, aga tee korralikult

Arstlike
vigade arv
USAs peale
tööaja
piiranguid
residentidele
(mitte üle 80h
nädalas ja
mitte üle 24
tunni järjest
valvetööd)

BMJ 2007;335:537

Mõned mõtted tahaks veel lisada ...

- Tööjõu planeerimine tervishoius ongi keeruline
- Odavam ja lihtsam on koolitada arste kodumaal
- Väljaõppe kvaliteet muutub järjest tähtsamaks
 - Kvaliteedi suurim kulukoht on personal ja suurim risk on nõrk väljaõpe
 - Praktikabaaside võrgu laiendamine
- Järjekindel ja sisukas karjäärinõustamine ja karjääri edendamine noortele
- „Positiivse hõlvamise” taktika naaberriikide suhtes

EDU!